

Sınıf Yönetimi ve Ortam

Sınıfın iyi düzenlenmesi, öğrencilerin bu gereksinimlerinin karşılanabilmesini sağlar. Etkili sınıf yönetimi konusunda yapılan çalışmalar, iyi bir sınıf düzenlemesinin dört temel anahtarı olduğunu vurgulamaktadır. Bunlar:

- ✓ Trafiği yoğun alanlar rahatlatılmalıdır.
- ✓ Öğretmen bütün öğrencileri kolayca görmelidir.
- ✓ Sık kullanılan materyallere kolay ulaşılmalıdır
- ✓ Öğrenciler öğretimsel sunumları rahatlıkla görebilmelidir.

Bu dört anahtar noktaya dikkat ederek sınıfını düzenleyen öğretmen, etkili sınıf yönetimi için altyapıyı oluşturmuş demektir. Öğretmen, sınıf alanını nasıl kullanacağını planlarken öncelikle sunumu hangi nokta ya da noktalardan yapacağına karar vermelidir. Öğretmen sınıfı incelemeli, sözel ya da görsel sunumların nerelerden yapılırsa daha etkili olacağını düşünmeli ve karar vermelidir. Öğretme masasının, öğretmenin yüzünün öğrencilerin yüzlerine dönük olacak şekilde sınıfın önünde ya da yana doğru yerleştirilmesi gerekir. Öğretmen masasının sıralara yakın olması, öğrencileri izlemeye kolaylık sağlar. Ancak, bu durum masada öğrencilerle bireysel çalışma yapılırken, yakındaki öğrencilerin dikkatlerinin dağılmasına da neden olabilir. Öğrencinin sınıfın neresinde oturduğu ders süresince etkileşimlerini etkilemektedir. Öğrencinin sınıf içi etkileşimleri ise, onun ne öğrendiği anlamına gelmektedir. Yapılan araştırmalar arka arkaya dizilmiş sıra düzeninde; ilgili öğrencilerin öğretmene yakın sıralarda, kaçmaya yatkın öğrencilerin kapıya yakın sıralarda, öğrenme isteğinde olan öğrencilerin ön sıralarda, kendine güvenmeyen ve ilgisiz öğrenciler arka sıralarda ve pencere kenarlarında oturduklarını ortaya koymuştur.

Öğretim Ortamlarının Planlaması İlkeleri

- ✓ Ortamın sağladıkları yaşantıların etkinlik derecesi.
- ✓ Ortamın duyu organlarını etkileme biçimi.
- ✓ Öğretme - öğrenme süreçlerindeki işlevler.
- ✓ Ortamın yapı niteliği.
- ✓ Ortamın kullanma süreleri.
- ✓ Ortamın sağladığı yaşantı biçimi.
- ✓ İletişim - etkileşim biçimi.

U şeklinde yerleşim

Sıralar ve masalar, sınıfın boyutları ve öğrenci sayısı dikkate alınarak genel olarak "U" şeklini koruyacak şekilde yerleştirilebilir. Yararları aşağıda sıralanmıştır:

- ✓ Çok farklı amaçlar için kullanılacak bir yerleşim şeklidir.
- ✓ Öğrenciler rahat çalışabilecekleri bir çalışma alanı bulurlar.
- ✓ Perdeye yansıtılan her türlü görüntü rahatlıkla izlenebilir.
- ✓ Öğrenciler birbirleri ile kolaylıkla yüz yüze iletişim kurabilirler.
- ✓ Kısa süreli grup çalışmaları yapılabilir.

Ekip masası yerleşim

Ekip çalışması yerleşim şekli düzenlemesinin yararları aşağıda sunulmuştur:

- ✓ Elips veya dairesel bir düzenleme olup, ekip çalışmasını kolaylaştırır.
- ✓ Karşılıklı oturan öğrenciler birbirleri ile kolaylıkla iletişim kurabilirler.
- ✓ Bu yerleşimde gerektiğinde bazı öğrenciler sandalyelerinin yönünü değiştirerek tahtayı veya perdeyi rahatlıkla izleyebilirler.

Konferans masası yerleşim

Bu yerleşim biçiminin yararları aşağıda sunulmuştur:

- ✓ Bu yerleşimde öğretmenin önemi minimuma inerken sınıfın önemi ön plana çıkar.
- ✓ Öğretmenin masanın ortasında oturduğu yerleşimde ise öğrenciler öğretmen ile daha kolay iletişim kurabilirler.
- ✓ Bu yerleşimin dezavantajı ise daha resmi bir iletişim ortamı yaratmasıdır.

Daire şeklinde yerleşim

Masa olmadan sadece sandalyeler kullanılarak çabuk kolaylıkla oluşturulabilen bir yerleşim şeklidir. Öğrencilerin üzerinde yazı yazacakları ve kullanacakları materyalleri yerleştirecekleri bir çalışma alanı gerekiyor ise sandalyeler ile birlikte masalarda çevrilerek yandaki şekilde bir yerleşim yapılabilir. Daire şeklinde yerleşim düzenlemesinin yararları aşağıda sunulmuştur:

- ✓ Masalar olmadan sadece sandalyeler kullanılarak çabuk ve kolaylıkla oluşturulabilir.
- ✓ Grup tartışmaları için ideal bir yerleşim şeklidir.
- ✓ Bir ders içinde birkaç defa kısa süreli tartışma grupları oluşturulduktan sonra eski haline kolaylıkla dönüştürülebilir.

Grupların gruplandırılması yerleşim

Bu yerleşim biçiminin yararları aşağıda sunulmuştur:

- ✓ Bu yerleşim şekli, rol yapma, münazara veya grup çalışmalarını gözlemlene gibi etkinliklerde kullanılabilir.
- ✓ En fazla uygulanan biçimi ortada birleştirilen masaların çevresinde ikişer grubun yerleştirilmesi, diğer kenarlara da grup çalışmasını gözlemleyecek grupların yerleştirilmesidir.

Çalışma gurupları yerleşim

Aktif laboratuvar çalışmaları için uygun bir yerleşimdir. Her çalışma istasyonu çevresine iki öğrenci yerleştirilir. Öğretmen nelerin yapılması gerektiği uygulama ile gösterdikten sonra öğrenciler işbirliği yaparak verilen çalışmayı yapar.

Proje veya özel çalışma gurupları yerleşim

Bu yerleşim biçiminin yararları aşağıda sunulmuştur:

- ✓ Bu yerleşim oldukça büyük alanı bulunan sınıflar için veya toplantı salonlarında uygulanabilecek bir yerleşimdir.
- ✓ Ders dışı etkinlikler için de kullanılabilir.

- ✓ Grup projelerinin hazırlanarak tartışmaya açılacağı çalışmalar için ideal bir yerleşimdir.

Klasik sınıf yerleşim

Eđer yukarıda önerilen yerleşim Őekilleri sınıfların büyüklük, donanım, kalabalık öğrenci gibi sınırlıklar nedeniyle uygulanamıyorsa klasik sınıf yerleşim Şekli uygulanabilir.